

**UBND TỈNH QUẢNG TRỊ
SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ PTNT**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 1619 /SNN- PTNT
V/v Dự thảo báo cáo tham luận
chương trình bố trí dân cư

Quảng Trị, ngày 07 tháng 10 năm 2019

Kính gửi: Ủy ban nhân dân tỉnh

Thực hiện Công văn số 4520/UBND-NN ngày 02/10/2019 của UBND tỉnh Quảng Trị về việc báo cáo tham luận chương trình bố trí dân cư.

Trên cơ sở Công văn số 6498/BNN-KTHT ngày 05/9/2019 của Bộ Nông nghiệp và PTNT về việc báo cáo tham luận hội thảo Chương trình bố trí dân cư giai đoạn 2016-2020 và định hướng đến năm 2025. Sở Nông nghiệp và PTNT đã dự thảo Báo cáo tham luận “*Về tình hình và kết quả thực hiện bố trí dân cư vùng thiên tai, đặc biệt khó khăn và các xã biên giới Việt –Lào trên địa bàn tỉnh Quảng Trị*”.

(Có Dự thảo Báo cáo tham luận kèm theo)

Sở Nông nghiệp và PTNT báo cáo UBND tỉnh xem xét, gửi Bộ Nông nghiệp và PTNT theo đúng quy định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- GD, PGD Trần Thanh Hiền;
- Phòng TCHC Sở;
- Lưu: VT,CCPTNT.

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Trần Thanh Hiền

Số: /BC- UBND

Quảng Trị, ngày tháng 10 năm 2019

DỰ THẢO

BÁO CÁO THAM LUẬN

Về tình hình và kết quả thực hiện bố trí dân cư vùng thiên tai, đặc biệt khó khăn và các xã biên giới Việt – Lào trên địa bàn tỉnh Quảng Trị

(Tại Hội thảo Tổng kết chương trình bố trí dân cư)

Thực hiện Công văn số 6498/BNN-KTHT ngày 05/9/2019 của Bộ Nông nghiệp và PTNT về việc báo cáo tham luận hội thảo Chương trình bố trí dân cư giai đoạn 2016-2020 và định hướng đến năm 2025, UBND tỉnh Quảng Trị báo cáo tham luận như sau:

Kính thưa quý vị Đại biểu!

Ngày 21/11/2012 Thủ tướng Chính Phủ ban hành Quyết định số 1776/QĐ-TTg Phê duyệt Chương trình bố trí dân cư các vùng thiên tai, đặc biệt khó khăn, biên giới hải đảo, di cư tự do, xung yếu và rất xung yếu của rừng phòng hộ, khu bảo vệ nghiêm ngặt của rừng đặc dụng giai đoạn 2013-2015 và định hướng đến 2020.

Quảng Trị là tỉnh luôn luôn bị thiên tai đe dọa hàng năm, các hộ dân cư nằm dọc ven các sông, suối thường xuyên bị sạt lở, mất đất sản xuất, mất nhà ở, đe dọa tính mạng và tài sản, ảnh hưởng đến đời sống; một số dân cư khác nằm trong diện thấp trũng, thường xuyên bị ngập lụt nặng vào mùa mưa lũ và dân cư nằm trong diện cảnh báo nguy cơ bị sạt lún đất theo nhiều cấp độ khác nhau.... Đứng trước những nguy cơ, biến đổi và thách thức như vậy nhu cầu bố trí sắp xếp ổn định dân cư trên địa bàn tỉnh ngày càng cao.

Thời gian qua, UBND tỉnh Quảng Trị đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Chi cục Phát triển nông thôn) chủ trì phối hợp với các Sở, ban ngành, các địa phương trong tỉnh xây dựng rà soát quy hoạch tổng thể bố trí, sắp xếp dân cư theo Quyết định 1776/QĐ-TTg giai đoạn 2016-2020 và định hướng đến năm 2025; quy hoạch bố trí, sắp xếp ổn định dân cư các xã biên giới Việt - Lào tỉnh Quảng Trị đến năm 2025 và quy hoạch bố trí, sắp xếp dân cư tại chỗ cho vùng thường xuyên ngập lụt tỉnh Quảng Trị đến năm 2020 đảm bảo mục tiêu bố trí ổn định dân cư để có cơ sở tổ chức thực hiện.

Qua 7 năm thực hiện theo Quyết định 1776/QĐ-TTg, được sự quan tâm đầu tư hỗ trợ của Chính phủ, các Bộ ngành Trung ương, tỉnh Quảng Trị đã bố trí sắp xếp ổn định: 514 hộ, 2.304 khẩu, 1.285 lao động, bình quân 73 hộ/năm. Trong đó: Tập trung: 291 hộ, xen ghép: 223 hộ. Di dân vùng biên giới: 108 hộ, Di dân vùng thiên tai (sạt lở, lũ quét): 366 hộ, Làng thanh niên lập nghiệp Hướng Hiệp: 30 hộ.

Di dân ra Đảo Côn cò: 10 hộ. Giai đoạn 2013-2019, tỉnh đã xây dựng các công trình vừa khắc phục thiên tai vừa đảm bảo cơ sở hạ tầng cho người dân vùng dự án yên tâm ổn định cuộc sống tại nơi ở mới. Cụ thể: xây dựng mới và nâng cấp 18,73km đường giao thông, nước sinh hoạt 06 công trình, điện sinh hoạt 03 công trình với 8,3 km đường dây hạ thế, xây dựng 02 nhà sinh hoạt cộng đồng kiêm mẫu giáo với diện tích 300 m²... và một số công trình khác.

Được sự hỗ trợ của Trung ương, sự quan tâm của tỉnh từ năm 2013 đến nay tỉnh đã xây dựng và triển khai thực hiện 04 dự án đầu tư bố trí dân cư vùng thiên tai, 01 dự án bố trí dân cư vùng biên giới. Dự án thiên tai gồm: (1) Dự án di dời dân khẩn cấp ra khỏi vùng lũ ống, lũ quét xã Húc Nghi và các xã lân cận huyện Đakrông; (2) Dự án di dời dân khẩn cấp ra khỏi vùng lũ ống, lũ quét xã Ba Lòng, huyện Đakrông; (3) Dự án đầu tư xây dựng khu tái định cư, di dân khẩn cấp ổn định ĐCĐC ra khỏi vùng lũ ống, lũ quét và sạt lở xã Tà Rụt huyện Đakrông; (4) Di dân khẩn cấp ra khỏi vùng ngập lụt và sạt lở bờ sông Thạch Hãn, xã Hải Lệ, thị xã Quảng Trị, tỉnh Quảng Trị. Dự án biên giới gồm: (1) Dự án bố trí ổn định dân cư vùng biên giới Việt -Lào xã Ba Tầng, huyện Hướng Hoá tỉnh Quảng Trị.

Nhìn chung, các dự án bố trí ổn định dân cư trên địa bàn tỉnh Quảng Trị đã triển khai kịp thời, được người dân đồng tình ủng hộ cao, tin tưởng tuyệt đối vào chủ trương chính sách của Đảng. Công tác bố trí dân cư đã góp phần vào xây dựng nông thôn mới, làm thay đổi bộ mặt nông thôn. Hầu hết các hộ dân cư đã tích cực tham gia vào dự án, tự nguyện và vận động người dân cùng tham gia nhằm khắc phục hậu quả thiên tai, ổn định đời sống sản xuất nơi ở mới. Bước đầu các hộ dân đã đầu tư phát triển nhiều loại cây trồng, vật nuôi, thu nhập của các hộ gia đình ổn định và phát triển, thu nhập bình quân 25-30 triệu đồng/hộ/năm. Cơ sở hạ tầng được tạo lập cơ bản phục vụ nhu cầu thiết yếu của người dân, nâng tỷ lệ sử dụng nước sinh hoạt, điện sinh hoạt từ 80-90 %. Các hộ dân đã tiếp cận được các dịch vụ xã hội như: y tế, văn hoá, giáo dục... và trên cơ sở đó giúp người dân yên tâm sản xuất, phát triển kinh tế.

Tuy nhiên vẫn còn tồn tại những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thực hiện chương trình, cụ thể:

Thứ nhất: Nhu cầu bố trí dân cư phòng tránh thiên tai đặc biệt là các hộ ven biển, vùng ngập lụt và vùng sạt lở đất còn rất nhiều trong khi nguồn vốn bố trí của nhà nước hàng năm quá hạn hẹp do vậy dự báo tiềm ẩn thiệt hại do thiên tai gây ra đối với một số hộ gia đình là rất cao.

Thứ hai: Nguồn vốn bố trí trung hạn còn thấp, ngân sách địa phương hạn chế nên việc đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, hỗ trợ thêm cho các hộ dân vùng dự án để phát triển sản xuất còn gặp nhiều khó khăn. Vốn đầu tư cho công tác di dân những năm qua mới chỉ đáp ứng 20%-30% so với nhu cầu thực tế, hơn nữa đầu tư lại dàn trải kéo dài. Việc huy động các nguồn lực khác cùng tham gia vào chương trình ở

một số nơi đã làm, song hầu hết các khu vực miền núi là các tỉnh nghèo chủ yếu vẫn trông chờ vào ngân sách đầu tư của Trung ương.

Thứ ba: Chính sách hỗ trợ cho hộ gia đình di dân mặc dù đã được Nhà nước nhiều lần thay đổi theo hướng điều chỉnh sự hỗ trợ cao hơn, song vẫn còn ở mức thấp, khó thực hiện, chưa giải quyết được những khó khăn, cơ bản của dân đến định cư là nhà ở, nước sinh hoạt và vốn sản xuất, đặc biệt là đối với các đối tượng di dân vùng thiên tai, vùng khó khăn về đời sống và rất khó tạo điều kiện cho người di chuyển ổn định đời sống sau tái định cư.

Thứ tư: Những vùng bố trí dân cư là những vùng khó khăn, điều kiện khí hậu, thời tiết hết sức khắc nghiệt, nắng nóng khô hạn quanh năm, kết cấu hạ tầng hầu như chưa có gì, đặc biệt là các cơ sở vật chất thiết yếu phục vụ cho sinh hoạt, sản xuất của dân cư như giao thông, thủy lợi, trường học, trạm xá, nước sinh hoạt, vì vậy ảnh hưởng cho việc phát triển sản xuất, ổn định đời sống của nhân dân mới đến lập nghiệp.

Thứ năm: Việc phục hồi sản xuất và đời sống của người dân sau tái định cư gặp nhiều khó khăn do các dự án tái định cư không bố trí được đủ đất sản xuất và đầu tư các công trình như nước sinh hoạt, công trình thủy lợi. Thiếu cán bộ kỹ thuật và nguồn vốn bố trí cho công tác khuyến nông.

Nguyên nhân chủ yếu do thu nhập bình quân đầu người thấp, nguồn thu của tỉnh còn thấp không đủ, chủ yếu dựa vào vốn hỗ trợ của Trung ương. Do đó chưa có sự hỗ trợ đáng kể cho các vùng dự án nhằm tháo gỡ những khó khăn để các dự án thực hiện đạt hiệu quả cao. Mặt khác, do điều kiện kinh tế - xã hội, điều kiện tự nhiên, khí hậu, thời tiết tỉnh Quảng Trị nói chung và các vùng dự án bố trí sắp xếp dân cư nói riêng hết sức khắc nghiệt. Trình độ dân trí các vùng biên giới, vùng sâu vùng xa đang ở mức thấp, cơ sở vật chất phục vụ cho sinh hoạt và đời sống, cho phát triển sản xuất còn yếu kém, thiếu đồng bộ. Vì vậy, việc bố trí, sắp xếp dân cư cho các vùng gặp rất nhiều khó khăn, trở ngại.

Trên cơ sở rà soát nhu cầu bố trí dân cư tỉnh Quảng Trị thì giai đoạn 2021-2025 và định hướng đến năm 2030: 2.100 hộ, bao gồm: Thiên tai : 1.250 hộ (tập trung: 300 hộ, xen ghép: 800 hộ, ổn định tại chỗ 150 hộ). Trong đó, Biên giới: 550 hộ, Đặc biệt khó khăn: 200hộ, Hải đảo: 100 hộ. Phần đầu giảm tỷ lệ hộ nghèo ở vùng dự án bố trí dân cư từ 1,5- 2%/năm; tỷ hộ sử dụng nước sinh hoạt hợp vệ sinh đạt từ 80-90%; sử dụng điện đạt từ 90-98%; tỷ lệ hộ có nhà kiên cố đạt 90-100%. Xây dựng hoàn thiện kết cấu hạ tầng và phúc lợi công cộng ; phát triển sản xuất nông - lâm nghiệp theo hướng phát triển sản xuất hàng hoá, góp phần cải thiện, tăng thu nhập và nâng cao đời sống nhân dân trong vùng quy hoạch.

Qua đó, để thực hiện tốt chương trình bố trí dân cư giai đoạn 2021-2025 và định hướng đến năm 2030 cần thực hiện một số giải pháp sau:

Trước hết, cần có sự liên hệ, phối hợp tốt giữa địa phương (nơi có dân đi và đến) để triển khai công việc đảm bảo tiến độ. Phát huy được tính sáng tạo, chuyên nghiệp trong quản lý ngay từ giai đoạn đầu triển khai thực hiện các dự án bố trí sắp xếp dân cư.

Ngoài nguồn vốn Trung ương hỗ trợ, cần huy động lòng ghép các nguồn vốn khác tại địa phương để hoàn thành dự án bố trí dân cư tránh tình trạng nguồn vốn phân bổ ít, kéo dài qua các năm.

Huy động người dân tham gia vào tất cả các giai đoạn của dự án: Từ khi lập dự án, thực hiện dự án, vận hành và đánh giá dự án, có vậy dự án mới đảm bảo tính bền vững hiệu quả cao.

Hàng năm cần mở các lớp tập huấn bồi dưỡng cho cán bộ làm công tác bố trí dân cư để phổ biến những chủ trương, chính sách của đảng và Nhà nước liên quan đến bố trí dân cư là một hình thức tuyên truyền có hiệu quả.

Trên cơ sở kết quả đạt được giai đoạn 2013-2019 và kế hoạch giai đoạn 2021-2025 và định hướng đến năm 2025, kính đề nghị Chính phủ, các Bộ ngành Trung ương nên tăng mức đầu tư (vốn sự nghiệp và vốn đầu tư phát triển) và có chính sách đầu tư đồng bộ, tập trung; ưu tiên cho các địa phương nghèo, địa phương thường xuyên bị ngập lụt, vùng lũ quét, vùng sạt lở đất, vùng biên giới, hải đảo.

Chương trình bố trí dân cư triển khai đã được nhân dân, đối tượng vùng dự án hưởng ứng, phấn khởi, giảm được những khó khăn, thiếu thốn, từng bước củng cố để phát triển kinh tế xã hội; có sức thuyết phục và lan toả cho các xã, địa phương khác trên địa bàn toàn tỉnh. Vì vậy, tỉnh Quảng Trị kính mong sự tiếp tục chỉ đạo của Chính phủ và sự quan tâm giúp đỡ của các Bộ, Ngành Trung ương trong những năm tiếp theo.

Cuối cùng, xin cảm ơn sự quan tâm của các Bộ ngành Trung ương, Cục Kinh tế hợp tác và PTNT đối với chương trình bố trí dân cư của tỉnh. Kính chúc các đại biểu hội nghị dồi dào sức khỏe, thành đạt.

Xin trân trọng cảm ơn./.

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG TRỊ